

नोमेडिक एलिफेंट लष्करीसराव

- इंडो-मंगोलियन संयुक्त लष्करी सरावाला 'नोमेडिक एलिफेंट' असे संबोधले जाते. भारत आणि मंगोलिया या दोन राष्ट्रांमधील हा द्विपक्षीय सराव आहे. नोमेडिक एलिफेंटच्या सरावात दोन्ही देशांच्या सैन्याच्या तुकड्या सहभागी होतात. या सरावाच्या मालिका आहेत, ज्याची नवीनतम आवृत्तीची 14 वी आवृत्ती आहे. हे 5 ते 18 ऑक्टोबर 2019 दरम्यान झाले. MPSC परीक्षेच्या दृष्टीकोनातून महत्त्वाच्या संयुक्त लष्करी सरावांविषयी जाणून घेणे इच्छुकांसाठी महत्त्वाचे आहे.

नोमेडिक एलिफेंट - तथ्य

- हा भारत आणि मंगोलियाचा संयुक्त लष्करी सराव आहे
- नोमेडिक एलिफेंटची १४ वी आवृत्ती ऑक्टोबर २०१९ मध्ये हिमाचल प्रदेशातील बाक्लोह कॅम्पमध्ये झाली.
- नोमेडिक एलिफेंट मालिकेच्या नवीनतम आवृत्तीत (भटक्या हत्ती XIV), 084 एअरबोर्न-स्पेशल टास्क बटालियनने मंगोलियन सैन्याचे प्रतिनिधित्व केले, तर राजपूताना रायफल रेजिमेंटच्या बटालियनने भारतीय सैन्याचे प्रतिनिधित्व केले.
- युनायटेड नेशन्स (UN) च्या आदेशानुसार, नोमेडिक एलिफेंट सरावाचे उद्दिष्ट लष्करी तुकड्यांना दहशतवाद आणि बंडविरोधी कारवायांमध्ये प्रशिक्षण देणे आहे.
- या सरावाचा एक दृष्टीकोन म्हणजे संरक्षण सहकार्याला चालना देणे आणि दोन्ही देशांच्या सैन्य दलांमधील लष्करी संबंध वाढवणे.

व्यायामादरम्यान खालील सामरिक कवायती होतात:

- काफिले संरक्षण ड्रिल (Convoy Protection Drill)
- Room Intervention Drills
- Ambush/ Counter Ambush Drills

सरावामध्ये, अशा प्रकारच्या ऑपरेशन्स आयोजित केल्या गेल्या आहेत ज्यामुळे भारतीय सैन्य आणि मंगोलियन सैन्य यांच्यातील परस्पर कार्यक्षमता वाढविण्यात मदत होईल.

व्यायामाचा एक भाग असलेल्या इतर क्रियाकलाप आहेत:

- दहशतवाद आणि विरोधी बंडखोरी या विषयावर महत्त्वपूर्ण व्याख्याने (Important lectures on counter-terrorism and counter-insurgency)
- निदर्शने (Demonstrations)
- कवायती (Drills)

नोमेडिक एलिफेंटच्या सरावाची यादी (वर्षानुसार)

खालील तक्त्यामध्ये वर्ष आणि स्थानासह नोमेडिक एलिफेंटच्या व्यायामाच्या महत्त्वाच्या आवृत्त्यांचा उल्लेख आहे:

Edition	Year	Location
Nomadic Elephant I	2004	मंगोलिया
Nomadic Elephant II	2005	वैरेंगते (मिझोरम), भारत
Nomadic Elephant VII	2012	बेळगाव (कर्नाटक), भारत
Nomadic Elephant X	2015	ग्वालहेर (मध्य प्रदेश), भारत
Nomadic Elephant XI	2016	मंगोलिया
Nomadic Elephant XII	2017	वैरेंगते (मिझोरम), भारत
Nomadic Elephant XIII	2018	फाइव्ह हिल्स ट्रेनिंग एरिया, उलानबाटर, मंगोलिया
Nomadic Elephant XIV	2019	बक्लोह (हिमाचल प्रदेश), भारत

भारत-मंगोलिया संरक्षण सहकार्य

भारत-मंगोलिया संरक्षण सहकार्याबाबत काही महत्त्वाचे मुद्दे खाली नमूद केले आहेत:

- नोमेडिक एलिफेंटच्या व्यायामाव्यतिरिक्त, दोन्ही देशांमध्ये संरक्षण सहकार्यासाठी एक संयुक्त कार्यगट आहे ज्याची दरवर्षी बैठक होते.
- खान क्वेस्ट (Khan Quest) नावाच्या वार्षिक मंगोलियन लष्करी सरावात भारत सहभागी होतो.

byjusexamprep.com